

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes lēmums

Nr. 3/2019

Rīgā, 2019.gada 17.oktobrī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Guntars Līcis, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Baiba Liepiņa, Anna Peipiņa, Dita Deruma, Daiga Sprōģe*, Aleksandrs Mirlins

konstatē:

[1] Biedrības valde 2019. gada 13. augustā saņēmusi Biedrības "Regbija klubs "Miesnieki"" (turpmāk arī - Iesniedzējs) sūdzību par AS "DELFI" (turpmāk - Delfi) portālā www.delfi.lv izvietoto žurnālista Ulda Strautmaņa rakstu "Rasisms un savējo piekaušana - Latvijas regbija ēnas puses" (turpmāk arī - Raksts).

[2] Sūdzībā norādīts, ka Rakstā informācija pasniegta pārspilēti, nav pieprasīts otras puses viedoklis, rakstā pieminētajiem notikumiem nav gūts apstiprinājums, izteiktas tikai spekulācijas, raksta ilustrēšanai izmantots tādas personas foto, kurai nav saistības ar rakstā aplūkoto notikumiem, kā arī raksta veidošanā noticis interešu konflikts, jo AS "Delfi" sporta redaktors Uldis Strautmanis vinlaikus darbojas arī kā regbija kluba "Livonia" preses sekretārs, vadot dažādas "Livonia" preses konferences un citus pasākumus. Sūdzībā norādīts, ka Iesniedzēja ieskatā raksta veidošanā pārkāpti Biedrības Ētikas kodeksa 4.1., 4.2., 4.4., 4.7. un 4.10. punkti.

[3] Biedrības valde 2019. gada 21. augustā Sūdzību nodevusi izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam. Biedrības valde 2019. gada 21. augustā Sūdzību nosūtījusi Delfi skaidrojuma sniegšanai atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam.

[4] Biedrība saņēma Delfi skaidrojumu, kurā Delfi norāda, ka rakstā iekļautā informācija ir pārbaudīta, iekļauts vismaz astoņu personu viedoklis, rakstā netiek atspoguļots žurnālista Ulda Strautmaņa personīgais viedoklis. Delfi nekonstatē, ka rakstā būtu izmantots Sūdzībā norādītās personas fotoattēls. Delfi norāda, ka, gatavojot Rakstu, žurnālists Uldis Strautmanis nekādā veidā neatrodas tādā interešu konflikta situācijā, kas būtu jādeklarē Rakstā. Raksts nav veltīts nevienam konkrētam Latvijas regbija klubam un Uldis Strautmanis kā sporta žurnālists,, orientējoties arī regbija sporta niansēs, neatsaka savas kompetences ietvaros atbalstīt šī sporta veida dalībniekus, tostarp regbija klubu "Livonia".

[5] Ētikas padome ar Delfi sākotnējo skaidrojumu iepazīnās Ētikas padomes 2019. gada 19. septembra sēdē. Ētikas padome secināja, ka nav pieļaujams tāds interešu konflikts, kurā žurnālists darbojas sabiedrisko attiecību jomā, ja tas tiešā veidā saistīts ar konkrētā žurnālista darba laiku un tas varētu radīt šaubas par konkrētās personas objektivitāti un žurnālista priekšrocību izmantošanu sabiedrisko attiecību mērķu sasniešanā. Ievērojot minēto, kā arī Ētikas padomes konstatēto, ka Uldis Strautmanis, papildus Sūdzībā norādītajam, līdzdarbojies regbija kluba "Livonia" sabiedrisko attiecību materiāla sagatavošanā par regbija kluba jaunajām sporta formām, Ētikas padome vienojās lūgt Delfi papildus skaidrojumu, precizējot Ulda Strautmaņa un regbija kluba "Livonia" sadarbības nianses.

[6] Delfi savā 2019. gada 30. septembra papildus skaidrojumā norāda, ka Uldis Strautmanim ir nodibinātas darba tiesiskās attiecības tikai ar Delfi. Delfi, ievērojot sporta redaktora Ulda Strautmaņa sniegto informāciju, norāda, ka Uldis Strautmanis savas kompetences ietvaros

reizēm atbalsta dažādas sporta organizācijas, piemēram, palīdzot noformēt vai sagatavot preses relīzes, vadot sporta organizāciju informatīvos pasākumus, tostarp regbija klubam "Livonia". Tajā pašā laikā Delfi norāda, ka ir saņēmusi Ulda Strautmaņa apliecinājumu, ka viņa atbalsts regbija klubam "Livonia" nekad nav ietekmējis viņa objektivitāti, gatavojot delfi.lv sporta publikācijas, kā ar viņš neveic darbības, kas kaitē vai varētu kaitēt Delfi reputācijai. Delfi informē, ka regbija kluba "Miesnieki" sūdzība nav pamatota, jo pats Raksts ir sagatavots profesionāli un balstīts uz patiesiem faktiem, pamatā vērsot lasītāju uzmanību uz Latvijas izlases regbija komandas divu dalībnieku konfliktu, kā arī ar rasismu saistītu starpgadījumu Baltijas TOP līgas regbija spēles laikā. Delfi norāda, ka uzklusot sporta redaktora Ulda Strautmaņa sniegto skaidrojumu par viņa sniegto atbalstu regbija klubam "Livonia" kontekstā ar šo situāciju un iespējamo interešu konfliktu, Delfi konstatē, ka tās rīcībā nav pamatotas informācijas, kas pierādītu un attiecīgi apliecinātu, ka Uldis Strautmanis, gatavojot Rakstu, būtu pārkāpis kādu no Biedrības Ētikas kodeksa noteikumiem, tajā skaitā par interešu konflikta atklāšanu, un/vai tas būtu ietekmējis viņa objektivitāti, gatavojot Rakstu.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome

secina:

[7] Biedrības Ētikas padome nevērtē ne starp Rakstā aplūkotajām pusēm izveidojušā konflikta apstākļus, nedz arī sniedz juridisku vērtējumu. Ētikas padomes uzdevums ir vērtēt Raksta saturu atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksā nostiprinātajiem principiem.

[8] Lai arī Ētikas padome nekonstatē, ka Rakstā norādītie fakti neatbilst patiesībai, sūdzībā aplūkotajā Rakstā ir saskatāma interešu konflikta problemātika.

[9] Interešu konflikts Biedrības Ētikas kodeksa 4.10. punkta izpratnē iekļauj gan reālus interešu konfliktus, gan tikai iespējamus vai šķietamus interešu konfliktus. Minētā Ētikas kodeksa noteikuma mērķis ir nodrošināt sabiedrības uzticību konkrētā medijā izplatītai informācijai gadījumā, ja varētu rasties bažas par konkrēta medija materiāla objektivitāti.

[10] Ētikas padomes ieskatā, Delfi papildus skaidrojumā norādītais, ka žurnālists Uldis Strautmanis, atbalsta dažādas sporta organizācijas, atsevišķos gadījumos palīdzot sagatavot preses relīzes un vadot/moderējot sporta organizāciju pasākumus/konferences, apliecina, ka konkrētajā gadījumā varētu būt saskatāms Biedrības Ētikas kodeksa 4.10. pārkāpums.

[11] Ētikas padomes ieskatā, pastāvot lietā aplūkotajiem apstākļiem, lai nodrošinātu sabiedrības uzticību plašsaziņas medijam [tajā skaitā gatavojot Sūdzībā minēto Rakstu], bija nepieciešams novērst (nepieļaut) iespējamo vai šķietamo interešu konfliktu, medija satura veidotajam nodrošinot informāciju, kas liecina par interešu konflikta neesamību, vai atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa 4.10. punkta noteikumiem atstatīties no pienākumu veikšanas konkrētā jautājumā. Turpretim Delfi jānodrošina minēto noteikumu pašregulatīva uzraudzība.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

nolemj:

- 1) Norādīt uz Biedrības Ētikas kodeksa 4.10. punktu pārkāpumu.
- 2) Ievērojot Biedrības Ētikas kodeksu, Biedrības Ētikas padome rekomendē AS "DELFI" un ikvienam medijam pievērst īpašu uzmanību interešu konflikta jautājumem, ievērojot Biedrības Ētikas kodeksa 4.6.3. un 4.10. punktus nostiprinātos principus. Ētikas padome rekomendē AS "DELFI" iekšienē regulāri rūpīgi izvērtēt iespējamās vai šķietamās interešu konflikta situācijas un to robežas, nepieciešamības gadījumos žurnālistam atstatot sevi no pienākumu veikšanas.
- 3) Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējiem un AS "DELFI".

- 4) Lēmumu publicēt Biedrības intereneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.

*** Biedrības Ētikas padomes locekle Daiga Sproģe atturējās balsojumā par lēmuma pieņemšanu, jo Daigu Sproģi darbam Biedrības Ētikas padomē izvirzīja AS "DELFI".**

Lēmumā norādītajai motivācijai pievienojas arī Ētikas padomes locekle Anda Rožukalne, kura nepiedalījās 2019.gada 17.oktobra Ētikas padomes sēdē klātienē.